

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

- Полтавський державний медичний університет
Coventry University (Велика Британія)
Universität Würzburg (Німеччина)
Universidad de La Rioja (м. Логронья, Іспанія)
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (м. Каунас, Литва)
Instituto Superior Politécnico de Viseu (Португалія)
Instituto Politécnico de Portalegre (Португалія)
Uniwersytet Rzeszowski (Польща)
Instytut Pedagogiki Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej (Польща)
Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir" (м. Бухарест, Румунія)
University of Sri Jayawardenepura (Sri Lanka)
Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
Українська інженерно-педагогічна академія
Громадська спілка «Асоціація з розвитку професійної та неперервної освіти»
Харківський національний медичний університет
Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова
Буковинський державний медичний університет (м. Чернівці)
Львівський національний університет природокористування
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

ЗБІРНИК СТАТЕЙ

**VIII Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ, ПРОФЕСІЙНОЇ
ЛІНГВОДИДАКТИКИ, ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ
ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

м. Полтава, 22-24 листопада 2023 року

ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VIII Міжнародної науково-практичної
конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,
ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ,
ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»
м. Полтава, 22-24 листопада 2023 р.

PROCEEDINGS
of the 8th International Conference
“TOPICAL ISSUES OF LINGUISTICS,
PROFESSIONAL LINGUODIDACTICS,
PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY OF HIGHER
EDUCATION”
Poltava, 22-24 November 2023

ББК 74.58+81.2

УДК 378.6

ISBN 978-617-8231-43-9

Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 22-24 листопада 2023 р.). Полтава: Вид-во “Астрая”, 2024. 449 с.

У збірнику представлено статті вітчизняних та зарубіжних науковців, у яких висвітлюються різноманітні проблеми сучасної лінгвістики, психології, педагогіки та дидактики вищої школи. Збірник рекомендовано науково-педагогічним працівникам вищих навчальних закладів, магістрантам, аспірантам, а також усім, хто цікавиться психолого-педагогічними, лінгвістичними та дидактичними проблемами вищої школи.

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

BBC 74.58+81.2

UDC 378.6

ISBN 978-617-8231-43-9

Topical Issues of Linguistics, Professional Linguodidactics, Psychology and Pedagogy of Higher Education: Proceedings of the 8th International Conference (Poltava, 22-24 November 2023). Poltava: “Astraya”, 2024. 449 p.

The proceedings present articles by the Ukrainian, Polish and Romanian scholars, covering the latest trends in modern linguistics, psychology, pedagogy and didactics in higher education. The collection is recommended for research and teaching staff of higher education institutions, undergraduates, graduate students, as well as anyone interested in the psychological, pedagogical, linguistic and didactic issues of higher education.

The authors of the publications are responsible for the copyright observance, accuracy of the given factual data, grammatical and stylistic errors.

Когнітивний критерій включає в себе наступні показники - тематичне планування, складання технологічних карт занять, допомога у плануванні самовиховання, опанування змісту нових програм та підручників, використання міждисциплінарних зв'язків.

Мотиваційний критерій включає планування самоосвіти та підвищення педагогічної майстерності, забезпечення уважної, активної роботи студентів протягом практичного заняття, забезпечення розвиваючого характеру навчання, розвиток інтересу до навчання та потреби у знаннях, здійснення індивідуального підходу до студентів у процесі заняття.

Діяльнісний критерій складається з таких показників як: використання різноманітних форм роботи на занятті, проведення практичних клінічних занять, проведення роботи з вибору спеціальності, робота з освітнім сайтом університету.

Розвиток та вдосконалення викладацького потенціалу – головне завдання для ЗВО. Усі перетворення у системі освіти неможливі без підвищення рівня педагогічної та професійної компетентності викладача, його особистісних якостей, мотивації. Тому необхідно постійно розвивати компетентність викладача, творчий та креативний стиль мислення, потребу в самовдосконаленні, оволодінні та використанні у своїй діяльності нових методик та технологій.

Список використаних джерел

1. Bailey JM, Foster KW, Henderson K, Powell LE, Ripley E. Aligning faculty development with competencies for professional growth. *Med Teach.* 2021 Aug;43(8):900-901. doi: 10.1080/0142159X.2021.1929902.
2. Dennick R. Twelve tips for incorporating educational theory into teaching practices. *Med Teach.* 2012;34(8):618-24. doi: 10.3109/0142159X.2012.668244.
3. Dutt S, Phelps M, Scott KM. Curricular change and delivery promotes teacher development and engagement. *High Educ Res Dev.* 2020;39(7):1425–1439. doi: 10.1080/07294360.2020.1735314.
4. Leatemia LD, Susilo AP, Donkers J, van Merriënboer JJG. Developing student-centred perspectives in PBL: how teacher profiles reveal educational needs for faculty development programmes. *BMC Med Educ.* 2023 Aug 16;23(1):580. doi: 10.1186/s12909-023-04538-0.
5. Wijnen-Meijer M. Learning to teach in medical education. *GMS J Med Educ.* 2022 Feb 15;39(1):Doc14. doi: 10.3205/zma001535.

УДК 378.12/.147

**Ільченко В. І., Сизова Л. М., Цапенко Ю. П.,
Ільченко М.Н., Пікуль К. В., Прилущий К. Ю.,
Муравльова О. В., Дворник І. Л., Шасенко З.О.**
Полтавський державний медичний університет, м.Полтава, Україна

ІМІДЖ ВИКЛАДАЧА – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ВИХОВНОГО ТА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розглянуто необхідність та важливість іміджу викладача закладу вищої освіти.

Проаналізовано різні моделі поведінки викладача в спілкуванні зі здобувачами вищої освіти. Саме позитивний імідж викладача є фактором мотивації студентів для досягнення максимальної продуктивності під час навчального процесу.

Ключові слова: імідж, викладач, заклад вищої освіти, культура спілкування.

The necessity and importance of the image of a teacher of a higher education institution is considered. Different models of teacher's behavior in communicating with students are analyzed. It is the positive image of the teacher that is a factor in motivating students to achieve maximum productivity during the educational process.

Key words: image, teacher, institution of higher education, culture of communication.

Педагогічний імідж – це емоційно забарвлений стереотип сприйняття образу педагога у свідомості студентів, колег, соціального оточення, у масовій свідомості. Імідж викладача формує система елементів, комплексне поєднання яких може забезпечити створення позитивного ефекту на студентів та ведення успішної викладацької діяльності, зокрема:

- аудіовізуальна культура особи, тобто грамотність мовлення, манери, стиль одягу та його доречність конкретній ситуації, вміння триматися на публіці, презентувати інформацію певній цільовій аудиторії;
- поведінка викладача в різних аспектах (поведінка в професійному середовищі серед студентів та колег, вміння контролювати свій емоційний стан та знаходити способи комунікації, розумітися з різними типами особистостей);
- система моральних та етичних цінностей викладача (світосприйняття, ставлення до власної професії та до студентів);
- статус і самооцінка викладача (відповідне визначення своєї ролі в навчальному процесі, своїх педагогічних можливостей та професійних якостей);
- сукупність особистісних якостей (толерантність, повага до інших людей, почуття гумору, доброта).

Зазначений перелік не є вичерпним, у процесі знайомства викладача зі студентом та сприйняття його іміджу використовується більше властивостей та якостей особистості, важливість яких є суб'єктивним для кожного.

Педагогічний імідж – це динамічний образ викладача, який має свій зміст. Це сукупність виявів людини в педагогічному процесі, що обумовлюють характер та результативність процесу навчання. Формування позитивного іміджу викладача залежить від його природного, психологічного, соціального компонентів і найголовніше – від бажання створити позитивний імідж [1].

Найвдаліша характеристика моделей поведінки викладача вищої школи була укладена на основі праць В. А. Кан-Каліка і розглянута у працях українських дослідниць Т. І. Туркот і М. М. Філоненко [3, 6]:

1. Монблан: Викладач «підноситься» над аудиторією, немов гірська вершина: він відірваний від студентів, уникає особистісної взаємодії з ними, звертання або пропозиції студентів сприймаються поверхнево або ігноруються. За такої моделі комунікативна взаємодія обмежена формальними контактами і, як правило, зводиться лише до

повідомлення інформації, що зумовлює виникнення так званого «ареолу відчуження» і психологічних бар'єрів між викладачем і студентами. Зворотній зв'язок з боку студентів практично відсутній. Особистісний імідж викладача негативний.

2. Китайська стіна: Викладач робить спробу встановити психологічний контакт зі студентами, зрозуміти їх, надати допомогу в розв'язанні проблем, але водночас підкреслює свій статус, демонструє зверхність, має схильність до менторства. Наявний поверхневий зворотній зв'язок з боку студентів
3. Локатор: Комунікативна взаємодія викладача зі студентами має диференційований, вибірковий характер: увага викладача зосереджується або на слабких, або на сильних студентах. Цілісність комунікативної суб'єкт-суб'єктної взаємодії порушена, що деформує в кінцевому результаті може негативно впливати не лише на імідж окремого педагога, але й вишу в цілому.
4. Тетерів: Модель притаманна викладачам, заглибленим у свою наукову галузь, але які мають низький рівень методичної культури, а також культури спілкування. Викладач чує лише себе, його увага не спрямована на студента. Брак толерантності стає на заваді сприйняття критичних зауважень і пропозицій, адекватної реакції на них. Зв'язок «викладач-студент» відсутній.
5. Гамлет: Викладач надто чутливий до думки студентської аудиторії, він більш стурбований зовнішньою стороною своєї педагогічної діяльності, ніж її змістом. Незважаючи на намагання завоювати прихильність студентів і здобути авторитет, такий викладач, як правило, не користується повагою в студентів.
6. Робот: Діяльність викладача чітко регламентована програмами й інструкціями. На першому плані у такого викладача так звані «паперові справи». Спілкування зі студентами коректне, але позбавлене емоційного забарвлення – викладач ігнорує психологічний стан студента, психолого-вікові, гендерні, етнічні особливості. Як наслідок, ставлення студентів до таких викладачів індиферентне або негативне.
7. «Я сам» або «Квочка»: Педагог намагається добросовісно виконувати усі функціональні обов'язки, зумовлені основними напрямками діяльності викладачів вищих навчальних закладів (навчальною, науково-методичною, науково-дослідною, виховною, дорадчою), але особлива увага приділяється виховній роботі. Беручи до уваги великий обсяг проблем, які намагається вирішити такий викладач, як правило, він стає «жертвою» синдрому «емоційного вигоряння», що призводить як до розчарування в результатах власної науково-педагогічної діяльності, зниження самооцінки, сумнівів щодо здатності до наукової творчості, так і до браку часу на самоосвіту і підвищення кваліфікації.
8. Союз: Викладач самокритичний, креативний. Комунікативна взаємодія зі студентами спрямована на співробітництво і досягнення взаєморозуміння. Викладачу властиві толерантність і емпатія.

Найбільш продуктивна модель, яка забезпечує позитивний імідж окремого викладача і вищого навчального закладу в цілому.

Процес формування та управління педагогічним іміджем викладача вищого навчального закладу залежить як від самого педагога, так і від системи освіти. Усвідомлення педагогічними навчальними закладами та інститутами післядипломної освіти впливу іміджу викладачів на процес навчання вплинуло на розробку та запровадження ними різноманітних заходів щодо цього питання. Особливістю сучасної іміджевої підготовки є її комунікативна спрямованість, саме тому особливо ефективними виступають методи навчання, що передбачають контакт та взаємодію, забезпечують побудову діалогу. Зважаючи на це, під час підготовки педагогів високого рівня необхідно використовувати комплекс сучасних методів для забезпечення формування практичних навичок зі створення іміджу. До таких заходів необхідно віднести такі:

- лекції-дискусії, спрямовані на побудову вільного діалогу та обміну думками між викладачами, студентами, фахівцями інших галузей. За допомогою цього методу відбувається самовизначеність викладачів, формується чітка професійна позиція щодо власної діяльності, з'являється натхнення та «повага» до обраної професії, бажання до саморозвитку;
- лекції-презентації спрямовані на збільшення знань за досліджуваною проблемою, що може бути досягнуто із застосуванням комп'ютерних та інформаційних технологій. Основною перевагою цього методу є симбіоз теоретичного матеріалу та практичного досвіду, що має педагог, а також висока інформативність. Такі лекції передбачають обмін досвідом одних викладачів з іншим, демонстрація власних методик викладання, авторських програм та надання рекомендацій;
- спеціальний курс з формування іміджу спрямований на розуміння та бачення власної кар'єри та її перспектив, а також визначення умов для розвитку професійного іміджу викладача, ознайомлення майбутніх педагогів з основними шляхами професійної реалізації;
- рольові ігри та розв'язання кейсових завдань дають змогу максимально включити педагога до певної моделі реальної ситуації, активізувати його досвід, виявити емоційно-почуттєвий стан особистості, її професійні можливості та творчий потенціал. Рольові ігри зумовлюють аналіз практичних аспектів іміджу викладача та їх подальшому вдосконаленню;
- тренінгові заняття мають на меті опанування нових індивідуальних, групових та управлінських навичок та умінь, виконання практичних завдань. Такі тренінги можуть проводитися за різною тематикою [5].

Оскільки основою педагогічної діяльності є організація взаємодії між педагогом і вихованцем, то однією з найважливіших умов забезпечення її ефективності є розвинена комунікативна культура (культура спілкування). Знання психологічних, змістовних основ та норм педагогічного спілкування сприяє соціалізації викладача, забезпечує високий рівень педагогічної

майстерності. Головна мета культурного розвитку особистості – реалізація творчих можливостей людини та набуття професіоналізму. Можна відмітити, що вдосконалення педагогічної культури є незамінним аспектом у педагогічній діяльності викладача вищого навчального закладу. Цей процес є складним та багатоступеневим, він поєднує та охоплює становлення педагога як особистості, його духовні якості, що впливає на результат педагогічної діяльності.

Педагогічна культура – це важлива і складна освіта, широка й специфічна у своєму змісті категорія. На основі педагогічної культури за допомогою досвіду, новаторства та пізнання формується педагогічний професіоналізм, який з часом перетворюється на педагогічну майстерність. Педагогічна культура має дві форми прояву: статичну й динамічну. Статична форма відповідає наявному рівню педагогічної культури, з якого починається подальший розвиток викладача. Динамічна форма проявляється у вмінні реагувати на навколишні зміни, удосконалювати себе і використовувати набуту систему педагогічних цінностей. Завдяки цій формі створюються умови для подальшого розвитку особистості та педагогічної культури. Основні складові педагогічної культури викладача закладу вищої освіти [5]:

- ерудиція, наукові знання, науковий світогляд;
- комунікативна культура;
- психолого-педагогічна майстерність;
- особистісні якості (гуманізм, справедливість, толерантність, відкритість, прагнення до самовдосконалення);
- професійна компетентність;
- педагогічна техніка викладання.

Професіоналізм спілкування – це готовність і вміння використовувати системні знання у взаємодії зі студентами. Йдеться про те, що виховують студентів не тільки знання, але й сама особистість викладача. Викладач повинен розуміти, пам'ятати, що ефективність спільної діяльності педагога і студента в будь-яких формах залежить від взаєморозуміння між ними. А зрозуміти внутрішній світ іншої людини – це значить зуміти поставити себе на місце іншої людини і бачити оточення немовби очима іншого. Проте взаєморозуміння – це не просто моє розуміння іншого, але й знання того, що інший розуміє мене. І ось що важливо: коли ми говоримо про взаєморозуміння, то передбачаємо, що партнери по спільній діяльності не просто відображають один одного, але й взаємно поділяють точку зору. Іншими словами, взаєморозуміння передбачає єдність вихідних цілей учасників спільної діяльності. Професійно-педагогічне спілкування – це система прийомів органічної соціально-психологічної взаємодії педагога і вихованців, змістом якої є обмін інформацією, пізнання один одного, організація діяльності і стимулювання діяльності вихованців, організація і корекція взаємин у колективі вихованців, обмін ролями, співпереживання і створення умов для самоствердження особистості вихованця [4]. Педагогічне спілкування – особливий вид творчості. У професійному спілкуванні викладача можна виділити два взаємопов'язаних компоненти:

1. По-перше, це загальні принципи (основа) спілкування, що закладаються самим характером суспільного ладу, наслідуванням цінностей минулого, в яких реалізується педагогічна діяльність педагога, єдина мета і задачі навчання і виховання.
2. По-друге, його індивідуальні принципи (основа) спілкування, громадянська позиція, стиль спілкування – сукупність конкретних прийомів і засобів, які викладач доцільно, залежно від конкретних умов і можливостей навчання і виховання реалізує у своїй діяльності на основі власних знань, професійного досвіду, здібностей і умінь.

Педагогічно грамотне спілкування знімає у вихованців негативну емоційну напругу (страх, невпевненість); воно має викликати радість, бажання спільної діяльності. Оптимальне педагогічне спілкування – це спілкування, яке створює найкращі умови для розвитку мотивації студента, творчого характеру діяльності, для формування його особистості, забезпечує сприятливий психологічний клімат, попереджує створення психологічних бар'єрів, дозволяє максимально використовувати у навчальному процесі особистісні та професійні якості викладача. Серед викладачів можна виділити притаманні їм рівні спілкування [2]:

- Примітивний – в основу ставлення до студента покладено примітивні правила і реакції поведінки – амбіції, самовдоволення, зловтіха. Викладач демонструє свою зверхність. Студент для викладача виступає засобом досягнення мети.
- Маніпулятивний – взаємини зі студентом будуються на грі, суть якої полягає у бажанні будь-що виграти, використовуючи різні прийоми, лестоші. Студент при цьому є об'єктом маніпуляції. Він заляканий, інфантильний.
- Стандартизований – домінує формальна структура спілкування. Спостерігається слабка орієнтація на особистість; викладач дотримується стандартів етикету, але така поведінка є поверховою і, не зачіпаючи особистісного рівня, реалізується на рівні масок. Студент, самотійний об'єкт, відчуває байдужість викладача поза – маскою, і фактично залишається об'єктом маніпуляцій.
- Діловий – орієнтуючись на справу, викладач бере до уваги особистісні характеристики студента лише в контексті ефективності діяльності. Викладач дотримується стандартів етикету, визнає за студентом право на самотійність. Студент для викладача є значущим залежно від внеску у спільну діяльність. В особистісному житті студент залишається самотійним.
- Особистісний – спілкування базується на глибокій зацікавленості до студента, визнанні самотійності його особистості. Викладач поважає студентів, вся його діяльність спрямована на розвиток їхньої духовності, особистісне спілкування стає спілкуванням духовним. Студент довіряє викладачеві, викладач є авторитетом і найкращим посередником між ним і знаннями про навколишній світ, людей, себе. Набуття викладачем особистісного рівня спілкування є необхідною

умовою високої культури взаємодії педагога і студента. Такий рівень потребує від викладача великої самовіддачі і притаманне лише тим педагогам, для яких їх професія є покликанням.

Обов'язковою нормою професійної поведінки викладача є дотримання педагогічної етики, прагнення формувати людські стосунки зі студентами і між ними. В основі моральної норми професійної поведінки викладача має бути повага до особистості студента і, водночас, максимальна вимогливість до нього. Професіоналізм спілкування передбачає його позитивну позицію стосовно студента. Відомо, що підвищення ефективності якості праці у всіх сферах виробництва залежить від мікроклімату в колективах, від настрою кожної людини. У сфері спілкування викладача зі студентами важливу роль відіграє психологічно активний стан або педагогічний оптимізм. Мажор викладача залежить від індивідуальних особливостей особистості, отже, набуває у кожному випадку своїх особистісних форм вираження. Ідея, однак, залишається незмінною: постійна бадьорість, готовність до дії, веселий добрий настрій.

Безумовно, нормою професійної поведінки викладача є педагогічний такт. Це форма реалізації педагогічної моралі в діяльності педагога, в якій співпадають думка і дія. Такт – завжди творчість, завжди пошук і в чомусь неповторний вчинок; такт – це вміння орієнтуватися у будь-яких непередбачених ситуаціях. Педагогічний такт – це педагогічно грамотне спілкування в складних педагогічних ситуаціях, вміння знайти педагогічно доцільний і ефективний спосіб впливу; почуття міри, швидкість реакції, здатність швидко оцінювати ситуацію і знаходити оптимальне рішення; вміння керувати своїми почуттями, не втрачати самовладання, емоційна урівноваженість, у поєднанні з високою принциповістю та вимогливістю, з чуйним людським ставленням до студента; критичності і самокритичності в оцінці своєї праці та своїх вихованців, у нетерпимості до шаблону, формалізму, застою думки і справи, до бюрократизму і пихи; повазі в студентах особистості, розвитку їх людської гідності [7].

Отже, імідж – це своєрідний людський інструментарій, що допомагає вибудовувати взаємини з навколишнім світом. Це не тільки візуальний образ, але і спосіб мислення, дії, учинки, вміння спілкуватися, мистецтво говорити й, що важливо, слухати. В сьогоденні професійний педагогічний імідж став більш індивідуалізованим. Усе це робить проблему іміджу сучасного педагога в освітній практиці шкіл актуальною і, звичайно ж, вимагає пильної уваги тих, хто хоче бути успішним у своїй професійній педагогічній діяльності.

Список використаних джерел

1. Беляева О. М. Імідж викладача вишу: комунікативний аспект / О. М. Беляева // Імідж сучасного педагога. – 2015. – № 2 (151). – С. 37-40.
2. Галузьяк В. М. Формування у майбутніх учителів індивідуального стилю педагогічного спілкування / В. М. Галузьяк // Педагогічний супровід особистісно-професійного розвитку майбутнього вчителя : монографія / О. Акімова, В. Галузьяк [та ін.] – Вінниця : Твори, 2019. – С. 36-74.

3. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
4. Губаньов О. Ю. Професійна культура та її значення у формуванні майбутнього педагога / О. Ю. Губаньов // Дидаскал. – 2018. – № 18. – С. 144-146.
5. Зарічна Т. П. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. для практ. роботи магістрантів спеціальності 8.12020101 «Фармація»/ Т. П. Зарічна, Т. С. Райкова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. – 122 с.
6. Курова А. В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / А. В. Курова – Одеса: Фенікс, 2020. – 79 с.
7. Пірен М. І. Культура спілкування як основа ефективної людської взаємодії та прогресивного розвитку суспільств. / М. І. Пірен, О. М. Петроє, В. В. Балахтар // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2020. – № 3. – С. 86-93.

УДК 378.091.12-051/-053.81:005.963.2:159.9

Ісаков¹ Р.І., Герасименко¹ Л.О., Дзюба² Т.М.
Полтавський державний медичний університет¹, м.Полтава, Україна
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка², м. Полтава, Україна

СУПЕРВІЗІЯ ЯК ПСИХОЕМОЦІЙНА ПІДТРИМКА ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ФАХОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ОСІБ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ У СФЕРІ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я

За Європейським стандартом (Кодекс етики та Практики Супервізорів Британської асоціації консультантів, Етичний кодекс Європейської асоціації психотерапії) супервізія є обов'язковим елементом додаткової професійної освіти психологів і психотерапевтів. Супервізія – це спільна сесія практикуючого психолога (супервізанта) та досвідченого спеціаліста (супервізора), на якій перший отримує допомогу та рекомендації від старшого колеги. Супервізія є формою піклування як про пацієнта, так і про професійне здоров'я фахівців, які працюють у сфері ментального здоров'я та здійснюється лише спеціально підготовленим в галузі супервізії досвідченим колегою, який відповідає уніфікованим вимогам і включає протягом навчання не менше 100 супервізійних годин. Якість надання послуг медико-психологічної допомоги залежить від наявності психоемоційної підтримки під час супервізії та впливає на фахову майстерність психолога чи психотерапевта. Такий вплив здійснюється наступними шляхами: фахова підготовка (супровід) спеціалістів-практиків, допомога в подоланні «глухих кутів» і консультуванні тяжких випадків («швидка» супервізорська допомога), профілактика синдрому емоційного вигорання, формування мультидисциплінарних бригад та можливість здійснювати контроль та оцінку якості надання медико-психологічних послуг.

Ключові слова: супервізія, ментальне здоров'я, психоемоційна підтримка.

Супервізія з'явилася ще у 30-ті роки ХХ століття у рамках психоаналітичної підготовки. У даний час супервізія є обов'язковим елементом додаткової професійної освіти психологів і психотерапевтів у

Іленко-Лобач Н.В., Петрушанко Т.О., Іленко Н.М., Ніколішина Е.В., Литовченко І.Ю. Необхідність формування навичок ефективної комунікації у майбутніх лікарів-стоматологів.....	151
Іващенко Д.М., Дудченко М.О., Кравців М.І., Шевчук М.П., Іващенко С.П. Формування практичних умінь молодих спеціалістів хірургічного профілю в умовах малоінвазивних технологій у хірургії.....	156
Іващенко С.П., Іващенко Д.М. Професійні та педагогічні виклики молодого викладача в умовах вищої медичної освіти.....	161
Ільченко В.І., Сизова Л.М., Цапенко Ю.П., Ільченко М.Н., Пікуль К.В., Прилуцький К.Ю., Муравльова О.В., Дворник І.Л., Шасенко З.О. Імідж викладача – важлива складова виховного та навчального процесу закладу вищої освіти.....	164
Ісаков Р.І., Герасименко Л.О., Дзюба Т.М. Супервізія як психоемоційна підтримка та вдосконалення фахової майстерності осіб, які працюють у сфері ментального здоров'я.....	171
Каськова Л.Ф., Ващенко І.Ю., Янко Н.В., Амосова Л.І., Новікова С.Ч., Моргун Н.В., Садовські М.А. Цифрові інструменти групової комунікації як засіб формування професійних компетентностей у майбутніх дитячих стоматологів.....	174
Каськова Л.Ф., Павленкова О.С., Амосова Л.І., Уласевич Л.П., Садовські М.О. Критерії, що впливають на формування іміджу викладача в очах здобувачів вищої освіти.....	181
Каценко А.Л., Шерстюк О.О., Свінцицька Н.Л., Білаш В.П., Устенко Р.Л., Гринь В.Г., Пілюгін А.В. Готовність до інноваційної діяльності як важлива професійна складова сучасного викладача медичного профілю.....	184
Ковальов О.С., Пелипенко О.В., Малик С.В., Павленко С.М., Півень Ю.М., Кононенко С.В., Чіп Є.Е. Багатомовність як критерій професіоналізму лікаря.....	188
Коптев М.М., Білаш С.М., Проніна О.М., Пирог-Заказникова А.В., Олійніченко Я.О., Донченко С.В., Кононов Б.С., Олексієнко В.В. Проблеми і перспективи мовної підготовки здобувачів вищої медичної освіти при вивченні морфологічних дисциплін.....	191
Kostenko V.H., Barkovska A.D. Visual resources in dentistry commercial advertisement targeting dentists as consumers.....	194
Kostenko V.H., Znamenska I.V., Solohor I.M., Trusova L.V. Enhancing oral proficiency in the course of English for special purposes (Dentistry).....	198
Kostenko V.H., Solohor I.M., Znamenska I.V., Honcharova Ye.Ye. Grammar elements of narrative discourse in dentistry case reports.....	201
Кострікова Ю.А., Пустовойт Г.Л., Мякінькова Л.О. Емоційний інтелект студентів медичних вузів як інструмент адаптації в суспільному та професійному середовищі.....	205
Криницька Н.І. «Останні з нас»: постапокаліптична подорож як невідале месіанство.....	213
Ксьонз І.В., Гриценко Є.М., Пилипюк Є.В., Овчар О.В. Ділова гра як метод активного навчання при вивченні клінічних дисциплін.....	218
Лавренко А.В., Борзих О.А., Дігтяр Н.І., Герасименко Н.Д., Мормоль І.А., Белан О.В., Авраменко Я.М., Кайдашев І.П. Освітня платформа медичного університету на прикладі освітньої компоненти «Пропедевтика внутрішньої медицини» як чинник забезпечення якості навчання в умовах воєнного часу.....	222
Ладанівська І.Ю. Шляхи формування методичної компетентності в майбутніх вчителів іноземних мов в українських університетах на основі польського та	